

УКРАЇНА

(19) UA (11) 38297 (13) A

(51) 7 E21B43/25, E21B36/04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ВИДОБУТКУ НАФТИ З НАФТОВОГО КОЛЕКТОРА

(21) 2000063565

(22) 20.06.2000

(24) 15.05.2001

(33) UA

(46) 15.05.2001, Бюл. № 4, 2001 р.

(72) Бугай Юрій Миколайович, Балакіров Юрій Ай-
рапетович, Казанцев Віктор Михайлович, Фролагін
Володимир Олександрович(73) Закрите акціонерне товариство "Міжнародний
науково-технічний університет"(57) Спосіб підвищення видобутку нафти з нафто-
вого колектора, що включає проходження через
нього змінного електричного струму, який **відріз-**
няється тим, що перед пропусканням електрично-
го струму здійснюють закачку розчину кислотного
електроліту в свердловину, з наступним протиску-
ванням його в продуктивний пласт.

Винахід відноситься до нафтовидобувної про-
мисловості і може бути використаний при видобу-
ванні нафти шляхом електрохімічного впливу на
нафтовий колектор продуктивного пласта.

Відомий спосіб електрохімічної обробки наф-
тогазових свердловин (патент США № 4463805,
кл. E21 B36/04, 1984 р.), що включає розміщення в
свердловині в зоні продуктивного пласта електри-
чно зв'язаних із джерелом струму електродів, од-
ним з яких є обсадна труба, підключення джерела
струму і проведення обробки продуктивного пла-
ста електричним полем шляхом пропускання змін-
ного електричного струму.

Недоліком цього способу є його низька ефек-
тивність, зумовлена локальним впливом елект-
ричного поля на продуктивний пласт.

Відомий спосіб підвищення дебіту свердловин
(патент США № 4622437, кл. E21 B43/00, 1987 р.),
згідно з яким за допомогою обсадних труб форму-
ють додаткову свердловину для закачування ріди-
ни в пласт, причому першу секцію труб у пласті
виконують електропровідною, сполучають цю сек-
цію із джерелом постійного струму, розташованим
на поверхні землі. Закачують в обсадну трубу еле-
ктропровідну рідину, зокрема, звичайну воду і про-
пускають постійний електричний струм через ріди-
ну. Пухирці газів, що виділяються, а також рух рі-
дини в пласт витісняють нафту із пласта в основну
свердловину.

Недоліком цього способу є його дорожнеча,
оскільки він потребує буріння додаткової свердло-
вини. Крім того спосіб є малоефективним, оскільки
зона утворення необхідного градієнта тиску для
витіснення нафти в основну свердловину обмеже-
на ближнім за колонним простором додаткової
свердловини.

Найближчим за технічною суттю до пропоно-
ваного винаходу є спосіб підвищення видобутку
нафти з нафтового колектора і пристрій для його
здійснення (патент Росії № 2097544, кл.
E21B42/25, 36/04, 1997 р.), згідно з яким у сверд-
ловинах над нафтовим колектором попередньо
створюють ізоляційний міст шляхом отримання
порожнини вирізанням частини обсадної колони і
заповнення цієї порожнини ізоляційним матеріа-
лом, подачу електричного струму до нафтового
колектора здійснюють по частині обсадної колони,
розташованої нижче ізоляційного моста. Нагріван-
ня нафтового колектора здійснюється за рахунок
проходження по ньому змінного електричного
струму.

Недоліком цього способу є значні матеріальні
затрати, необхідні для створення ізоляційного мо-
ста, і складність у проведенні цих робіт. Крім того,
ефективність цього способу залежить від елект-
ричної провідності колектора, пов'язаної зі ступе-
нем його обводненості.

В основу винаходу покладено завдання ство-
рити такий спосіб підвищення видобутку нафти з
нафтового колектора, за яким шляхом збільшення
ефективності електрохімічного і теплового впливу
на нафтовий пласт досягається підвищення видо-
бутку нафти з нафтового колектора.

Поставлене завдання досягається тим, що за-
пропоновано спосіб підвищення видобутку нафти з
нафтового колектора, за яким, згідно з винаходом,
перед пропусканням електричного струму здійс-
нюють закачку розчину кислотного електроліту в
свердловину, з наступним протискуванням його в
продуктивний пласт.

Спосіб реалізується таким чином. Вибирають-
ся принаймні дві близько розташовані свердловини.

(19) UA (11) 38297 (13) A

ни, що експлуатують один продуктивний пласт. Закачують в свердловини і протискують в пласт розчин кислотного електроліту згідно з технологією кислотної обробки свердловин. Електроліт, поширюючись у пласті, створює канали електричного зв'язку між свердловинами за рахунок його високої електропровідності. До колони обсадних труб свердловин підводять змінний електричний струм. Оскільки електричний опір каналів, створених розчином кислотного електроліту в нафтовому пласті, буде малим порівняно з опором інших гірських порід, то основна частина струму пройде через утворені канали, нагріваючи при цьому продуктивний пласт.

При проходженні електричного струму зростає рухливість хімічно активного кислотного розчину і вуглеводневої рідини, що сприяє дифузійному проникненню кислотного розчину углиб нафтоносного колектора і розширює ефективну зону хімічного впливу на продуктивний пласт.

Процес нагрівання пласта супроводжується виділенням газу, очищенням шпарового простору, зменшенням в'язкості нафти - все це призводить в подальшому до підвищення дебіту свердловин.

Після втрати кислотним розчином хімічної активності вимикають джерело змінного струму і здійснюють освоєння свердловин.

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60х84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
